

GÁTI ISTVÁN

Puskin utolsó lövése

GÁTI ISTVÁN (1979) Budapest

PUSKIN HALÁLA

Vlagyimir Ivanovics Dal emlékezik

Mogorva volt a tél, miként most.
A hó világított csupán.
Gyanútlan mentem Puskinékhoz
Egy fagyba dermedt délután.
Sürgött a ház, mikor beléptem,
Spasszkij doktor jött szembe éppen.
Csak álltam meglepetten, és
Feltűnt a nagy jövés-menés.
Kollégám félrevont sietve.
Holtfáradt volt és izgatott:
– Puskin beteg. Lövést kapott.
A csípőn át gerincidegbe
Hatolt a gyilkos fémdarab.
Igen kevés remény maradt.

Tengernyi kint kibír a párna.
Vérfoltos ing s a gyógyszerek.
Egy jó barát halottas ágya
Lehangolóbb nem is lehet.
Tanácstalan baráti körben
Feküdt a költő összetörten.
Mosolygott, s mint ki vétkezett,
Nyújtott felém egyből kezét:
– Együtt a végső szenvedésben?!
A lélegzés is fáj nagyon.
Ezt hozta, lám, a párbajom.
Most vége van! Nincs több lövésem.
Döntött az Úr. Felettem áll.
Az ördög elvihetne már!

– Ne add fel, cimborám! – dadogtam.
Puskin legyintve így felelt:
– Hagyd ezt! Élet-halál dologban
Ne áltassuk magunk! Mihelyt
d'Anthès golyója elterített,
Tudhattam már, mi engem illet,
A rút kaszás felém halad.
Doktor helyett elég a pap.
Szörnyű e nap szegény nejemnek.
Így szenvedett erőtlennül.
Éreztem, teste egyre hűl.
Erőt mutat, de karja reszket.
Eljött utolsó éjjele.
Ott ültem másnapig vele.

Reggelre felszökött a láza,
És sűrű lett a pulzusa.
Megrendülést hozott a házra
A vontatott haláltusa.
Hűtöttük homlokát, s emellett
Vagy két tucat pióca kellett,
Hogy kissé könnyebben legyen.
Segített ő is több helyen.
Átélttem sokszor praxisomban
Hasonló szörnyű helyzetet.
Csodát az orvos nem tehet.
Segítség nem terem sehonnán.
Bár szenvedésben telt a nap,
Puskin fegyelmezett maradt.

Szederbefőttet kért. Natalja
Letérdelt, úgy etette meg.
Puskin zihált, kihűlt a karja.
– Már nem sokáig szenvedek!
E polcokon magasra mászok...
Ringatták furcsa látomások.
Míg öntudatlan írt mesét,
Nyugtatta síró hitvesét:
– Nincs semmi baj, utat találtam.
Elmúlik mind a gyötrelmem.
Csak fölfelé a könyveken...
Görcs fogta el öt óra tájban.
Erőtlen nyögte: – Fulladok!
Az élet ekkor hagyta ott.

Nagy költőd távozott, Oroszhon!
Kivételes volt, egyszeri.
Míg bánatomban ültem otthon,
Fülemben csengtek versei.
Idéztük rímeit, de mennyit!
Tengődik most a Szovremennyik.*
Nevére gyászkeret kerül.
Párbajban, értelmetlenül
Vesztett egy nyugtalan tehetség.
A jót csupán a bölcs leli.
Míg párbajoztak hősei,
Talán csak önmaguk keresték.
Lapozva újra műveit,
Akárha Puskin ülne itt.

* A Szovremennyik orosz irodalmi folyóirat volt a 19. században. A cím jelentése magyarul: Kortárs.

A LÖVÉS

Alekszandr Puskin elbeszélése nyomán

I.

Az ezredünk pár hónap óta
Egy porfészekben vesztegelt.
Sivár vidék, se lány, se móka.
A nyáridő döcögve telt.
Másolta mind a más a holnap:
Lovaglás, torna, lögyakorlat,
A parancsnoknál este puncs,
És hébe-hóba kártya. Fuccs!
Jobb híján egymást látogattuk.
Nem volt egy rendes étterem,
Hol némi társaság terem.
Sóhajtva néha hajtogattuk:
Talán egy átok hatja át
E rossz, vidéki laktanyát.

Civil barátunk egy akadt csak,
Harmincon túli férfiú.
Bővében volt tapasztalatnak.
Önérzetes volt és hiú.
Ünnep volt szinte inni nála,
És imponált iróniája.
Humor terén pikírt, gonosz.
Csak félig-meddig volt orosz.
Titokzatosság lengte körbe.
Huszárként szolgált hajdanán,
S egy mélyen elfedett talány
E karriert derékba törte.
Csak ült kopott falak között.
Szerényen élt és öltözött.

De házigazdaként e férfi
Kívívott némi érdemet.
Palack nyakán sok vodka fért ki,
S tápláltak mind az ételek.
Habár csak pár fogásra teltet,
Volt abban mégis úri jelleg,
Ahogy cselédje körbejárt,
Míg ő az asztalfőn felállt,
Hogy ajkát nedvesítse tósztra.
Így szónokolva volt bohém,
Míg el nem sült egy friss poén,
Mely tisztjeink zavarba hozta.
Jeleskedett körünkben ő.
Eszes volt s prima céllövő.

E szenvedély elfogta néha,
És lőtt, mint rettegett vadász.
Szétlőtt plafon, lukas tapéta.
Céltáblaként hatott a ház.
Bár így is megmaradt a fénye.
Volt könyv- és pisztolygyűjteménye,
Ereklyeként mutatta ezt.
Bálványa volt a célkereszt.
S ha egyikünk firtatni kezdte:
„E képességét már vajon
Próbálta pisztolypárbajon?”
Lelkünkbe mart kimért igenje.
Élet-halál mesék helyett
Új témát kezdeményezett.

Hogy gyáva volna, nem hihettük.
Meglátszott szinte alkatán,
Ha kell, pokolra megy helyettünk.
Egy régi ügy sérthette tán.
Hogy bajnok volt a céllövésben,
Tudtuk, de nem mesélte mégsem
Vad és vitéz kalandjait.
Milyen titok lapulhat itt?
A gyatra bort fenékgig itta.
Itattuk egyre. Borzalom!
Csak ült közöttünk józanon.
Megfejthetetlen volt a titka.
Első volt köztünk mint ivó,
Becsés barátunk, Silvio.

Az esti kártyaparti közben
Történt egy furcsa incidens.
Ültünk kukán, elázva többen.
Nyolc óra volt vagy fél kilenc.
Míg Silvio a bankot adta,
És nem figyelt egy pillanatra,
Merenghetett, lapot tesz-e,
Kinyúlt egy tisztünk jobb keze.
Eltűnt pár rubelecske bankó.
Barátunk fölkel. Rárivallt.
Lendülni látta most a kart,
Felé repült a gyertyatartó.
A házigazda elhajolt,
Lelkén esett csupán a folt.

– Uram! Az ajtót ott találja!
Kotródjon el, legyen szíves!
És öntse el szívét a hála,
Hogy itt történt az incidens!
Így szólt, s mi álltunk ott, alélva.
Nem volt e rút esetre példa.
A tiszt hátrálva távozott.
Még szólt egy kurta mondatot,
Hogy kész a sértésért felelni.
„Bolond beszéd! Párbajba áll!
Ez értelmetlen ügy. Halál!”
Tudhatta, nincs esélye semmi.
Esendő emberek vagyunk;
Temettük szinte hadnagyunk.

De másnap délelőtt körünkben
Ép bőrrel megjelent a tiszt.
Láthatta tágra nyílt szemünkben,
Ilyen mesét bolond se hisz.
Száz kérdés mondatott hadarva,
Zengett a visszhangos lovarda.
Példátlan dőreség ez itt!
A sértett nem jelentkezik.
Végül mi mentünk Silvióhoz.
Kertjében kértük számon őt,
Ki épp egy kártyalapra lőtt,
S hittük, nyugalma szinte kóros.
Golyó repült. Higgadt a hang:
– Párbaj lefújva, nincs harag.

E mondat bár derékba törte
Barátunk régi presztízst,
Néhányunk átsiklott fölötte,
Vállvonva mondta: – Semmiség!
De én, ki cimborája voltam,
Forongtam még, emésztve szótlán
Nyeglén elejtett válaszát,
És bosszantott a gyávaság,
Mi nem sajátja Silviónak.
Lett volna egy-egy alkalom,
És fény derül, ha faggatom,
De némaságban telt a hónap.
Közöttünk állt a sok „miért?”.
Fesztes maradtam és kimért.

Ki Péterváron él, vagy éppen
Pletykákban jártas moszkvai,
Nem sejti ám, hogy itt, vidéken
Nekünk egy hír, a posta mi?!
Levéltre vársz? Fogytán a pénzed?
Kedvedre lesz kedd és a péntek.
Hetente kétszer postanap!

Újságot, sürgönyt osztanak.
Pecset lehull, a tinta jó friss.
Olvasgat minden emberem.
Egy füledt keddi reggelen
Levél fogadta Silviót is.
Átfutva két papírlapot
Mogorva lett és izgatott.

Járkált, tekintetünk kereste:
– Urak! Rég várt levél ez itt.
El kell utaznom még ma este.
Sürgős az ügy, megérthetik.
De nem haraggal búcsúzom ma,
Önökre vár egy jó uzsonna.
Hozattam mindenféle bort.
Hadarta, s gyorsan félrevont:
– Ott lesz ön is, merem remélni.
Ha titkok közlésén a sor,
Csak ön lehet bizalmasom.
Szeretném végre elmesélni...
– És elharapta itt a szót.
A kézfogás baráti volt.

Eltelt a nap. Öt óra tájban
Már egybegyűlt a társaság.
Bőrdöngők közt, üres szobában
Pár ócska szék, kopott vaság.
Lövésnyomok, porlepte ablak
Nem árthatott a hangulatnak.
Rég élt e ház ilyen derűt.
Habzott a szó, dugó repült.
Jó volt a házigazda kedve.
Karjába vett a bódulat.
Zúgták a tóosztok: – Jó utat!
S ő élceit csak szórta egyre.
Ki bort nyakalt, ki meg felest,
De véget ért a görbe est.

Szétszéledt tiszt társaságunk,
Csak én maradtam végül ott.
Leültünk ketten, és pipáztunk.
Barátom hosszan hallgatott.
Csak fészkelődött egyre-másra.
Komor lett minden arcvonása.
Villant a szem, nézése zord.
A füst mögül merengve szólt:
– Talán utolsó alkalommal
Beszélgetünk személyesen,
S nem volt időnk egyébre sem,
Mulattunk részeg hadnagyokkal.
Ittunk. Megismert általa?
Ha így mennék el, bántana.

– Minden bizonnyal ön sem érti,
Mért nem volt R.-rel párbajom.
„Ki ölni fél, miféle férfi?”
Támad sokakban szájalom.
Ha fűt a bosszú röpke perce,
Lepuffanthattam volna, persze.
Láthatta már, hogyan lövök.
Csak durr, és nincs szegény kölyök!
De volt egy csúnya ügy hat éve.
Egy gazdag, úri birtokon
Egy férfi úgy ütött pofon,
Hogy párbajozni hívtam érte.
Habár szilajnak mondanak,
Még mindig él a rongy alak.

Az elbeszélést félbehagyta.
Figyeltem őt, ahogy motoz.
Benyúlt egy zörgő, nagy csomagba.
Kinyílt egy zöld kartondoboz.
Előkerült a tisztí sapka,
Azt Silvio fejébe csapta.
Arany szegély, vörös pamut.
Ormán golyó ütötte lyuk,
Homlok fölött egy fél arasszal.
„Láthatja, majdnem eltalált.”
Sercent a gyöngye gyertyaláng.
Fényében villogott az asztal.
Leejtve karba tett kezét
Most már zavartalan beszélt:

– Mindenben versenyeztem anno.
Kártyáztunk s ittunk esztelen.
„Nem holmi egyszerű halandó.”
Hősként becsült az ezredem.
Sok párbajt nyertem fegyveremmel,
Míg megjelent egy ifjú ember.
Fess és vidám szerencsefi.
Hírem csak ő kezdhette ki.
Nemes szülőlk, vagyon temérdek.
Szivart se szív akármilyet!
Mindenk, persze, rá figyelt.
Varázsa volt családnevének.
Bár érdekelné, felteszem,
Nevét a számra nem veszem.

Amíg kereste társaságom,
Nem vettem szinte semmibe.
Nem vágyta ő sem mindenáron,
Kerültük egymást messzire.
Homályba hullt sok régi tettem.
Ő lett a hős. Gyűlölni kezdem.
Féltékenységem áthatott.

Kellett tehát egy párbaj-ok.
Csípős szavakkal ingereltem.
Egy füledt nyári est alatt
A cérna végre elszakadt.
Képen törölt a bálteremben.
Pokolra jut, ki arcul üt!
Elégtételt kívánt az ügy.

Másnap korán, öt óra tájban,
Derék segédeim s magam
Ott álltunk már, hol lesz a párbaj.
Járkáltam föl-le nyugtalan.
Nyírfák közt tétován kerengve
Várhattam még ellenfelemre.
Az ébredő liget mögött
Derűsen, andalogva jött.
Kezében jó marok cseresznye.
Váll-lapján csillogott a nap.
Csizmám elé repült a mag.
„Nem érzi tán, hogy itt a veszte?”
Látván az esztelen derűt,
Éreztem, elborít a düh.

– Ő kezdet! – harsogtam dühömben,
S átadtam voltaképp jogom,
Mert szélütést kapok különben,
Vagy félrehord a pisztolyom.
Árnyéka tűnt a félelemnek,
Segédeink míg lépegettek,
Éreztem, kissé higgadok.
Pózo!jon bár e nyikhaj ott,
Utolsó ténykedése lesz ez!
Célzott. Meredten néztem őt.
Homlok fölött, sapkámba lőtt.
Tudhatta már, hogy ő a vesztes.
De van, ki sírig nem tanul.
Csak pislogott pofátlanul.

Tapasztalatlan nyeglesége
Szokatlan módon ingerelt.
Mikor méltóztat félni végre?
Fejemben megfogant a terv.
Egy senkiházi, flegma fickón,
Ha léket vágna most a pisztoly,
Nem éri semmi veszteség.
Nincs sorsa és keresztje még.
Képebe vágta: – Nem lövöm le!
A szemtelen még biztatott:
– Lőjön csak bátran! Itt vagyok!
Tűnődve néztem el fölötte.
Mehagytam ifjú életét.
A párbaj ezzel véget ért.

*Utólag némiképp idéltlen
 Viselkedésnek tűnhetik.
 A hadseregből is kiléptem,
 Azóta tengék-lengek itt.
 De nem hiába váraoztam,
 Eloltom végre bosszúszomjam.
 Egy ismeróstól jött levél.
 Azt írja, most lett vőlegény
 Az illető, kit futni hagytam.
 Ott termek én, s a nász helyett
 Kíséri lomha gyászmenet.
 A puszkacsóbe néz riadtan.
 Elszáll a góg, a gúnymosoly,
 A túlvilágra úgy oson.*

Történetét, hogy elbeszélte,
 Fölpattant rögtön Silvo:
 – Jobb lesz kocsit fogadni végre!
 Akad még dolgom, milliő.
 A csengetésre jött a szolgál,
 Csomagjait kivitte sorba.
 A kurta búcsúzás alatt
 Sok összevissza gondolat
 Motoszkált bennem nyughatatlan.
 Felindultságom egyre nőtt.
 Az átlukasztott fejedőt
 Esetlenül kezébe adtam.
 A bosszúvágy nem kis teher.
 A trojka futva vitte el.

II.

Eltelt hat év. Immár civilként
 Vezettem csöndes birtokom.
 Öreg falum fakó idilljét
 Alábecsülni nincs okom.
 Teázgatás, kevéske munka.
 De felcsigázott lelkem unta
 A hosszú téli esteket.
 Bénultság ülte testemet.
 Társalkodóm, a vén sztarosza
 Lomhán beszélt, humortalan,
 Vagy átüzent, hogy dolga van.
 Ősrégi könyveket lapozva
 Pálinkát ittam hajnalig.
 Éreztem, nem kis baj van itt.

Versztányi útra birtokomtól
 B. grófné kúriája állt.
 Csak intézője éldegélt, hol
 Már szó szerint madár se járt.
 Ily birtokon élne bárki,
 A grófné arra mégse járt ki.

Bírhatta erre bármi ok,
 Nagy történésnek számított
 Váratlan érkezése híre.
 Mint újra éledő hamu,
 Szikrát fogott a fél falu.
 Élénk lett lusta népe, íme!
 „Egy gazdag asszony s persze, szép!”
 Így suttogott a szóbeszéd.

Magam se voltam épp közömbös
 A szertekürtölt hír iránt.
 Már hozzám nőtt a háziköntös.
 Egy úri dáma tán kiránt
 Magányomból, mely egyre fojtóbb.
 Habár fogadni tán a gróf fog,
 A pár, ha hosszan itt marad,
 Akadhat egy-egy pillanat,
 Kettesben lenni majd a hölgygel.
 Tudok még régről bókokat,
 S ha szellemes a hódolat,
 A pamlagon nevetve dől el.
 Tán életembe visszacsál
 Egy dús kebelből jött kacaj.

Vasárnap három óra tájban
 Ott álltam ajtajukba' már.
 Egy tágas, rendezett szobában
 Vártam, hogy int a vén lakáj.
 Körös-körül szép, drága könyvek.
 Siklott a szem csak egyre följebb.
 Kecses szobor, bronzból való,
 Vázák és márványkandalló,
 Fölötte mindenféle képek.
 Nem láttam ennyi fényt soha.
 Kinyílt a dolgozószoba.
 Elém a gróf sietve lépett,
 Közvetlen, mint a gyermekek.
 Harminckét éve meglepett.

A társalgóban ültetett le,
 Izgalmam lassan csillapult.
 Kedélyes dolgokról csevegve
 Pár képben felfénylett a múlt.
 Ám hirtelen bejött a grófné,
 Szebb, mint a róla festett portré.
 Nyugalmam végleg elveszett.
 Éreztem, vérem felpezseg.
 Próbáltam fesztelen beszélni,
 De láthatták, hogy sápadok,
 Míg ők, a boldog házások:
 E drága nő s a büszke férfi
 Évődtek csak zavartalan.
 Sutának éreztem magam.

A jól berendezett szobában
 Elmém is elkalandozott.
 Bár láttam kincseket korábban,
 Egészen elképedtem ott.
 Szememnek támpontot keresvén
 Feltűnt egy régimódi festmény.
 Klisé, ítélje bárki meg.
 Felhők között egy svájci hegy.
 De mégis ott ragadt figyelmem,
 Hol égbe nyúl a kék orom,
 Két jól látszó lövésnyomon.
 A gróf is észrevette menten,
 Tekintetem, hogy merre jár:
 – Remek lövések, nemde bár?

– Az ám! – feleltem izgatottan,
 Hogy kedves témám volt soron.
 – Magam se hagytam tiszt koromban
 Rozsdásra válni pisztolyom.
 Kondícióm, habár ma gyatra,
 Harminc lépésről kártyalapra
 Lőhetnek most is, meglehet.
 Ha vannak töltve fegyverek...

A grófné felderült e szóra:
 – Drágám! Mesélted hajdanán...
 Szégyent te most se vallanál!
 Kurtán szabadkozott a grófja:
 – Habár a szenvedély örök,
 Tudod, hogy régen nem lövök.

Beszélgetésünk színesebb lett,
 Sok régi ügy került elő.
 Új fényt adott nem egy esetnek
 A közben ráterült idő.
 A múltban elmerülve hosszan
 Mint érdekesség, szóba hoztam,
 Nem emlegetve név szerint,
 Egy cimborám lövéseit.
 Vendéglátóm e pillanatban
 Egészen izgalomba jött:
 – Hogy hívták azt a nagy lövőt?
 S mikor nevét kimondta ajkam,
 Ültéből felszökött a gróf:
 – Ismertem én is Silviót!

Kezébe vett egy szürke könyvet,
 Matatva azzal fel-le járt:
 – Mesélte tán barátja önnek
 A félbehagyott párbaját?
 – Egy bál után sokat borozva
 Egy senkiházi felpozozta...
 Kezdtém nagy lelkesülten én,

S a gróf üres tekintetén
 Láthattam, nyelvem mit hibázik.
 Hogy minden érthető legyen,
 Szemembe nézett partnerem:
 – Itt látja most e senkiházit!
 Így szólt, nem épp marasztalón.
 Puffant a könyv az asztalon.

– A kép az Alpok-béli hegygel
 Egy rossz napunk emléke lett.
 Sebezni jött egy álnok ember,
 S a lélek vászna nem heged.
 A grófné közbeszólt remegve:
 – Ne mondd el újra! Szörnyű lenne!
 De férje eltökélte már:
 – Gyorsabb a gyógyulás, ha fáj.
 Majd érzeleghetünk esetleg.
 A vége bármilyen komisz,
 Vendégünk halljon arról is,
 A bosszú hogy, miként esett meg.
 Láthatta, roppant érdekelt.
 Leült, s ekképp beszélte el:

– Sok meghitt perc dereng utólag.
 Öt éve házassok vagyunk.
 Az esküvőnk utáni hónap
 Fényét emelte kis falunk.
 Itt telt megannyi boldog óra,
 De árny leselkedett a jóra.
 El kellett gyorsan múlnia.
 Baj fészke lett e kúria.
 Sietve hagytuk itt egy éjjel.
 Nem laktunk benne évekig.
 Ma szembenézünk végre itt
 A múlt gonosz kísértetével.
 Nyelvem ha lustán pergene,
 Segít a helynek szelleme.

Egy fülledt nyári alkonyatkor
 Nejem korán aludni ment.
 Bódultan csóktól és konyaktól
 Nem bírtam nyugton ülni bent.
 Töprengve jón és hálatalten
 Sétáltam kint a néma kertben.
 Rőt fényben csillogott az út.
 Kapunk elé hintó gurult.
 Egy árny a ház felé szaladt most.
 Nem láttam, ismerősöm-e.
 Indultam hát sietve be.
 Nem fűlt fogam sötét kalandhoz.
 Az úr, ki hirtelen bejött,
 Ott állt a kandalló előtt.

Vállát poros kabát takarta.
 Szakálla torzonborz ugyan,
 De ismerősen szólt a hangja:
 – Emlékszel még rám, gróf uram?
 Esküim hozott, nem holmi hóbort.
 A furcsa vendég Silvio volt.
 – Ne félj, szobád nem piszkolom,
 Csak elsütném a pisztolyom,
 Lezárva régi párbajunkat.
 A fegyvercső felém meredt.
 Az arc a gyilkos tárgy felett
 Mutatta, eltökélt, nem ugrat.
 Nem értem, hogy történt velem.
 Lebénított a félelem.

– Gróf úr, jogom van egy lövésre.
 Könnyed veszed ma is vajon?
 Egy mozdulat csupán... de mégse...
 Az orvlövés nem műfajom.
 Fogd pisztolyod! Párbajra jó lesz.
 Irányadónk az ősi kódex.
 Bajtárs vagyok, nem gyilkos én.
 Legfőbb az egyenlő esély.
 Forduljunk most is Fortunához!
 Sietve biztatott: – Gyerünk!
 Kalapba dobtuk névjegyünk,
 Lesvén a sors miként határoz.
 – Te sors-kegyenc! – ellenfelem
 Hetykén mutatta fel nevem.

Alakja összefolyt előttem.
 Hallottam, rémesen zihál.
 Kezem még reszketett, de lőttem.
 Golyót kapott a svájci táj.
 Ujjongva, szinte élvezettel
 Célzott felém a büszke ember.
 Halál ölébe itt esem,
 Ha nem szalad be hitvesem,
 S nem áll közénk nagyot sikoltva.
 Míg falfehéren átkarolt,
 Nyugtattam: – Ez csak tréfa volt!
 Afféle férfias sziporka.
 Golyó fejünkbe nem talált.
 Ő Silvio, egy jó barát!

Bolond mesém nem hitte Mása,
 Csak méregette Silviót.
 Kemény lett minden arcvonása:
 – Uram! Valóban tréfa volt?
 – Nos, asszonyom – felelt a férfi –,
 A férje tréfamester, érti?
 Egy szép pofon elvégre hecc,
 S a párbaj is, ha jót nevensz.
 Sapkába löni úri móka!
 Ekképpen szégyenítve meg
 Pisztollyal újra célba vett.
 Nevetve szólt: – Ütött az óra!
 A félsz haraggá változott.
 Őrjöngtem: – Lőj, te átkozott!

– Dehogyan lövök! Nem ölni jöttem.
 Most már elégedett vagyok.
 Láthatlak kínban, összetörten.
 Most köpj cipőm elé magot!
 Térded remeg, hiába rejted.
 Míg élsz, e percet nem felejtéd.
 Már indulok, ne mérgelődj!
 E szók után a képbe lőtt.
 Aztán bokáit összeütve
 A télikert felé kiment.
 Emlékét itt feledte bent.
 Árnyék borult mézeshetünkre.
 Becsapta kint a kertkaput.
 Ájult nejem karomba hullt.

Sötétén hallgatott a gróf most.
 A történetre pont került.
 Minden nüansz nekünk se fontos.
 Hagyjunk a képzeletnek űrt!
 Feltűnt-e még a tiszt? Feledtem.
 További sorsa ismeretlen.
 Csak néhány mendemonda jár,
 Hogy messze, délre ment talán,
 S meghalt egy kisebb ütközetben.
 Kész már a mű, tömör, velős.
 Ha eltűnök, akár e hős,
 Pár ív papír mesél helyettem.
 S hogy nyújt e zord regény vigaszt?
 Az olvasóra bízom azt.